

מועצה אזורית עמק חפר מרכז הקהילתי אזורי

באתר (המוצב) חגיגת

ש ב ט תשע"ה

המסורת

יוסי ילד שלי מוצלח

... אמא מחכה בבית
שמש במרום זורחת
אמא את יוסי בנה שולחת
לפחות הבא זיתים
זה הכל, אך אל תשכח
יוסי, ילד שלי מוצלח.

השדרה לחשת יוסי
הנה שוב רוקדות עיניו
מה נחפו הוא לפניו
פרח אדמוני, אה - יופי !!!
מבלבל לו את האף.

ריק הבית אין חלב
לחם אין ולו זית
אך מלא מלא הבית
זמר מפוחית ופרח
ובניחות כלכלב...

ע. הלל.

לקוראינו, שלום!

בפתחו של חודש שבט, עוד חודש המבשר התחדשות ובכילו את אחד מראשי השנה. הרבה הקבלות בין עצים לאנשים הצטברו במשך הדורות, אבל בתקופה של מערכת בחירות אנוהו ומשכים אל משל יתום ומקווים למנהיגות של העצים הפוריים והמניבים ולא של האטד ובני מינו.

חודש טוב.

המערכת

המוצב חגיגת לכם

רק עץ יד י נטעו | אהוד רבין

ואיך אנוהו נקדה לנו חלק בארץ ישראל, ארץ שדורות זורמת לנו בדם ודורות נראית לנו בחזיונות הולמומינו? איך אנוהו קונים לנו חלק בארץ כשאפשר עינינו לחזור אליה ולהפוך בה את הממוץ הוירטואלי, את הלחום שבלב, את התקווה לממשות חיים? שאלו עצמם שאשונים.

לחל המשררת הייתה תשובה לשאלת הארץ: "לא שרתי לך, ארץ, ולא פארתי שמך בעלילות גבוהה, נשילך קבוצתו; רק עץ - יד י נטעו חופי ירדן שקטים. רק שברי - נכשו: רגלי על פני שדות".

כלומר אני לאו דווקא אשורר לך, את זה עשו גם בגולה מאות שנים, אני לא אפאר את שמך, את זה עושים ברצף כל הדורות, אני לא אצא לקרבות גבורה שיש בהם הרס ומוות, אני אעשה את הדבר הפשוט לכאורה, הקטן לכאורה, נעדר כל הרואיות לכאורה - אני אטע עץ על חופי ירדן שקטים; הכיבוש שלי, בדרכי הענוהו, יהיה לתת כך במיחה חדשה, אני אדרוך כך שביל על פני שדות.

יש הרואים את השיר כהתנצלות המשררת על כך שרק מנחה דלה בכוחה להביא. אני רואה בו קריאה לכל אחד לתרום לכוחות, אפילו 'רק' במעשה צנוע, כדי שתבוא תרועת הגיל והאור יינה. "לנגן ממעדר ולצייר על האדמה" יודעים לצטט אותה, מסבירה למה באה לארץ.

רחל לא כתבה שיר לט"ו בשבט, שבאותם ימים עוד לא קיבל את הדפוס החדש שלו (חג ציוני שהנטיעה במרכז), אבל ברור, לי לפחות, שהוא מייצג את מי שנותן למועד הזה את הפן של חיבור מעשי בין אדם למקום באמצעות נטיעת העץ, באמצעות שורשי קרקע ולא שורשי אוויר. השיר לא מייצג את הפן המיסטי שקשרו לט"ו בשבט ועודדו לנו לקיים מסגרת של חג (סדר ט"ו בשבט) בלי לתת משמעות אמיתית בקליפות, בגלענים ובמרקמי הפירות כפי שלימדונו המקובלים לפני כמה מאות שנים. זה שיר שבין אדם למקום, שיר ארץ.

"כל שחכמתו מרובה ממעשיו, למה הוא דומה? לאילן שענפיו מרובים ושורשיו מועטים, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו... אבל, כל שמעשיו מרובים מחכמתו, למה הוא דומה? לאילן שענפיו מועטים ושורשיו מרובים, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו, אין מדיים אותו מקומן, שאמר: 'זהו עץ שחלל על פני מים, ועל יובל ישלח שורשיו. ולא יראה כי יבוא חום, והיה עלהו רענן, ובשנת בצורת לא ידאג, ולא ימיש מעשות פרו'." משנה, מסכת אבות ג, יז"

הליכה מקיסריה | ד"ר מוטי זעירא

בראש חודש שבט של "זית" נפגשנו הפעם עם לחניו המופלאים של דוד זהבי. שבוע לאחר מכן תציין "המדרשה בארונים" - שיש לי את הזכות והכבוד ללימנות על מייסדה ולעמוד בראשה - במלאת 25 שנים להיווסדה. חוט נסתר, המחבר באופן מופלא בין שני האירועים הללו, אומר משהו חשוב ביותר על הישראליות שלנו. על תרבותנו המשותפת, על שורשיה הרחוביים ועל תקווה לעתיד טוב יותר.

כדי להבהיר את המשפט ה'מופלא' הזה אני מבקש תחילה לספר סיפור:

לפני כמעט עשרים שנה, בערב שבת אחד, מצאתי את עצמי באולם בית-כנסת קונסרבטיבי בניו-יורק, אליו הגעתי במסגרת עבודתי. לפתע שמעתי: "אילי אילי / שלא יגמר לעולם / החול והים / רשרשו של המים / זרק השמים / תפילת האדם".

המילים בארץ-ישראליות כל-כך, הממליקות באף ריח ים, אקוודקט של קיסריה לעת שקיעה, פיצוח זרדים במדורה וגעגעוע - עלו מכל עבר והציפו את האולם. תחילה בקטק, איש עם עצמו, אחר כך ברוך שהלך והתעצם ועלה והקיף ולפת ואיחד את הכל בתפילה אחת זכה.

שם, באמריקה, עמדו שני צעירים בני גילי, רבנים קונסרבטיביים פורצי דרך, ועשו מעשה. לקחו את ארץ-ישראל שלי, הנשכחת והאובדת, והכניסוה אל לב חיהם - אל תפילת ערב שבת בבית הכנסת. לא שאלו את ראשי כנסייתם, לא בדקו את כשרותה ההלכתית של המשררת, אפילו לא ביקשו רשות מן הציננות, בעליה החוקיים של השיר. רק רקמו ביד עדינה את חוט החסד של חנה שבוקעות את השמלת המעטת של חנה'לה במנהיגו.

לתדהמתי קמה לנגד עיני הקהילה היהודית-אמריקאית, ספק עם מישהו מהם שמע אי פעם את השם חנה כוש, חלקם לא הבינו את המילים, לרובם עומס האסוציאציות הארץ-ישראליות היה זר לחלוטין. אבל צלילה של העברית והמיינות של הגינון עמדו באוויר ובראו תפילה.

חומרים כל כך פשוטים - חול ים, מים ושמיים, מילה וגיגון. כל זה שלי, מוטמט בתוכי, ובכל זאת, מדוע זה קשה לנו כל כך? האם איבדנו, כאן בארץ, בקהילתנו ובמשפחותינו, את היכולת, את הביטחון הפנימי אולי, לרקום מכל אלה תפילה? קנאתי בחירות הרחובית הזו לשלוח ידיים לכל רוח ולקחת חומרים מלוא החופן. לא לתת לצנזורות לעבוד כל כך קשה, לרצינואליות לבקר, לצנינות להצמית.

כי כך צריך להבין את השיר הזה, כתפילה. יש מילותיה הגבישות של חנה כוש, בצירוף לחנו המופלא של דוד זהבי, מאיכויותיה המזוקקות של תפילה, אוני הליטורגיה החילונית העמוקה ביותר.

כך גם יש להקשיב לנו, הישראלים, כשאנו שרים "שירה בציבור". אנו מזמרים בהתפקות "שחקי שחקי על החלומות, זו אני החולם שח, שחקי כי באדם אממין, כי עודני מאמין בך" (שאול טשרניחובסקי); "תודה על כל מה שבראת, תודה על מה שלי ננת" (עוזי חיטמן); "אני ואנה נשנה את העולם" (אריק איינשטיין), "אין לי ארץ אחרת" (אהוד מנור), "החיסה צומחת שוב" (דורית צמרת).

זוהי עיקר חשיבותה של "השירה בציבור": בעיני: יכולתה הבלתי אמצעית לתת מעט למה שמושתק על כל בנפש הישראלית החילונית: היכולת להתפלל. מבעוד לצלילים ולשתיקת שמוקעות מבין שורותיהם של אין ספור שירי זמר, עולה לפתע התפילה. הססנית, זכה, יודעת לא יודעת שהיא כזו.

מה שאנוהו עושים ב"מדרשה בארונים", מה שאנוהו עושים ב"זית" - זה להחזיר לעצמנו את תחושת הבית בתרבות היהודית. לקיים קבלות שבת, לשוחח עם אלוהים, להרשות לעצמנו להתפלל. כי כל הדברים הללו הם הצרכים הבסיסיים והעמוקים ביותר של האדם, חילוני ודתי, ישראלי באשר הוא.

בואו נפישל שרוולים וניצור את יהדותנו עומקה עומקה ושיעור קומתה!

שבת אק

גילגולה של מילה גלימה | אביטל פלן

גלימה גלימה משמעות שונות, מלבד סוג של מעיל עליון רחב מכונה גם קליפת גרגר הדגניים גלימה ישנו גם צמח ששמו גלימה. המילה אינה מופיעה במקרא, מצוייה מילה יחידאית בעלת משמעות דומה בתוך גבואת זעם של הגביא יחזקאל "בגלגלת ירקמה" (כ"ד 24).

משמעות אחת של הפועל גלם שממנו התגלגלה גלימה היא לכוון או לקפל (יוסף כנעני, "אוצר הלשון העברית"); "ויקח אליהו את-אברותיו ויגלם ויכה את-המים ויחצו הנה ונהנה" (מלכים ב' 18). ובמקום אחר במקרא מופיעה המילה גלם כמובן כשהו שצורתו לא השלמה. אומר האדם לבוראו: "אָשֶׁר-עֲשִׂיתִי בְּפִתְךָ; רְקֵמְתִי בְּתַחְתֵּי־אֵיךָ. גַּלְמִי רָאָה עֵינַיִךָ" (תהילים קל"ט 16).

בתלמוד אנו קוראים: [נקראת] "גלימא שנועשה בו כגולם" (תלמוד בבלי מסכת שבת ע"ג, ב). בחודש שבט, על פי המקובלים, בהשראת ההתעוררות בעולם הצומח, מתקיימת אחת מההזדמנויות לתיקון הבריאה.

א. ד. גורדון, שכונה צדיק חילוני, הוושפע מהחסידיות והקבלה, הגה את "דת המוסר". בשנת 1921 כתב, לרגל ייסוד אגודת הסופרים, את הדברים הבאים במאמר הנקרא "הסופרים והעובדים":

"רק באשמת מאשרים מתעים התנועה (מדובר על תנועת העבודה) לפי שעה הולכת בתוהו לא דרך, לא דרך הרעיון המיתי, הציני, עץ הוא כוחה של התנועה על נפשות רבות שלא מחוג הפועלים וגם בשל תחום הפועלים. נפש האדם עשויה להימשך ככוח איתנות ריק אחרי גיבוי רחב כרחבו של עולם. רעיון גואל, מעודד לגאולה, לכקשת מה שצריך להיות אינו, מגביר באדם את הרגשת כוחו, כוח הרצון וכוח היצירה, פותח לפניו שערים לחיים גדולים, למרחבים, ולא אחרי רעיון מצמצם, ממעט את דמות החיים ומטשטש את צורת האדם, משעבד את האדם לסדרים ולתיאוס, אשר בכוחם הוא עולה ובכוחם יורד, מגדיל בו את הטמטום, הקטנות והחולשה, מעמיד עליהם את החיים האנושיים ובאמצעיהם, בכוח האגרוף הפוליטיקה, הוא בא להביא גאולה לעולם. אבל הרעיון הגדול גלום לפי שעה בגלימה עבה, מאפילה על אורו, והרבים רואים בה את העיקר, והולכים בחושך ונכשלים ואינם רואים במה הם נכשלים, ותולים את הקלקלה באחרים או בכסיות היצונית."

אני, כמו שמרתי, כותב לא בתור סופר, כי אם בתור קורא עובד, הנבי להביע את דעתי התקבל הקוראים העובדים והסופרים, כפי שהוא מכינה. ולא אשיא את נפשי לחשוב, כי דעתי התקבל בתור הלכה למעשה. די יהיה לי, אם ימצאו סופרים, אשר ישמרו לב לדברי, אשר דברי ישמשו להם דחיפה למחשבה על מה שיש לשאוף אליו לנשמו בעתיד הקרוב או לא הקרוב כל כך."

(אמר בן יהודה)

וכתב המשורר:

מישהו שאת פניו לא ראינו
השליך כאן את גלימתו
והלך לו.
ולנו וותר ללמוד מן הגלימה
קפלים, קפלים, קפלים
קדוש, קדוש, קדוש
יהודה עמיחי

* אביטל פלן מנחת סדאות בנושא חיים

המוצב חגיגת

ט"ו בשבט לכל המשפחה

פעילות טבע על סף ביתך
ביום שלישי 3.2.15 י"ד בשבט בשעה 16:15
"צנינים מספרים" - סיור בחוות הנוי
בשיתוף מחלקת איכות הסביבה והמרכז הקהילתי
ירושום וכרטיסים: ● שלוחת ספלת חכר 09-8981632
● רינה בראקיא 052-3344720

הסיור מותנה במימוןם נרשמים, מספר המקומות מוגבל | מהרו להירשם!
מחיר: 10 ₪

כמיטב המסורת... סדר ט"ו בשבט של זית - פתוח לקהל הרחב

ביום רביעי 4.2.2015 ט"ו בשבט | 20:00 | במעוזן משמר השרון
בחלק המוסיקלי: דגן יראל וחברים נוספים
הכניסה חופשית, מוזמנים להביא כיבוד פיזי ורוחני...

קהילה מארחת | ראש חודש אדר

יום רביעי 18.2.15 כ"ט בשבט | 20:30 | בבית העם באמץ
ההצגה "חלומות פשוטים"
תיאטרון העמקים של אקייס
לאחר ההצגה יתקיים שיה פתוח עם יוצרי ההצגה והשחקנים
מחיר: 40 ₪ | לרכישת כרטיסים: עדיית 052-3222879 | 09-8973332

'שנה במתנה' - תכנית מיוחדת לבנות מצווה ואמהות

5 מכגשים חווייתיים וסיוול סביב עולמה של בת המצווה, בדרך של שחח, לימוד, יצירה ומשחק בהשראת מקורות יהודיים - ישראלים.
הזדמנות למפגש אה-בט ייחודי! מנחה: טל יקודיה העברית
תאריכי פתיחת הסדאות הבאות: 17.2 | 28.4

מפגשי הסדאות יתקיימו אחת לשבוע
מחיר הסדאה למשפחה (אם - בת) 600 ₪
לכרטיס להרשמה: רינה בראקיא 052-3344720
טל קוללה-העברי 052-5308019 | talzayit@gmail.com

נשמה אהובתם בארועים ובפעילויות השונות

אלנו מאתנו צוות חגיגת
רינה, חגי, 16

ז'ית' פועל במסגרת המרכז הקהילתי מועצה אזורית עמק חפר, כחלק מהאירועים הארציים 'צנינים ופנים', הודות לתמיכתם האנומה של קרן אבי חי מן הסוד, הפדרציה היהודית המאוחדת-ניו יורק, קרן משפחת גימפריג, המועצה הדתית, מורשת ישראל וחברת 'חלילית'. מתוך שיתוף פעולה עם גורמים נוספים בעמק וברחבי הארץ והודות לכתרים מתנדבים ושותפים לרעיון ולחלום.

מוזמנים תמיד ליצור קשר:

המרכז הקהילתי האזורי מועצה אזורית עמק חפר 09-8981628
זית - יהדות-תרבותית בעמק חפר | www.hefer.org.il/zait | חפשו 'זית עמק חפר'
עדי נושןן | 054-9290060 | רינה בראקיא: 052-3344720 | טל קוללה-העברי: 052-5308019
talzayit@gmail.com | adizayit@gmail.com | rinazayit@gmail.com

עיצוב ועריכה גרפית: לאה מרמורשטיין-ירחי | אמונת גרפית | הצילום: אנספולש, בריאן ג'ימנו